

Dit wetsvoorstel dient niet het doel waarvoor het geschreven is. Het werkt eerder een soort 'greenwashing' in de hand dan dat het effectief leidt tot ondernemingen waar een maatschappelijke doelstelling voorop staat. Hierdoor zal het voorstel alleen maar meer verwarring geven en geen waarde toevoegen.

Laat ik voorop stellen: het bestaan van sociale ondernemingen is een groot goed en het erkennen van een onderneming als zodanig is belangrijk. De code sociale ondernemingen, met een goed stakeholderbeleid, een 'pas toe of leg uit' aanpak en een peer-review is hiervoor en prima instrument. De BVM registratie zoals deze nu wordt voorgesteld komt daar niet bij in de buurt.

De vermelding van het bredere maatschappelijke doel in de statuten biedt weinig garantie dat de BV zich niet puur commercieel gedraagt. Ook een farmaceutisch bedrijf zou als doelstelling kunnen hebben dat ze bijdraagt aan de volksgezondheid, een toneelbouwer draagt bij aan cultuurbeleving. De ontbinding van een BV die niet volgens zijn doelstelling werkt staat wel in de wet, maar wordt vrijwel nooit toegepast door gebrek aan handhaving hierop.

De voorgestelde nuance op het bestemmen van de winst is vaag. In de eerste plaats is de vraag hoe dit zich verhoudt tot de vrij strakke winstuitkeringsprincipes van de BV, waar dit gaat op basis van aandelenverhoudingen. Daarbij is het vaak gunstiger om de bijdrage aan het maatschappelijk doel in de kostensfeer te houden, bijvoorbeeld door een reservering ergens voor te maken, zodat er over de winst niet eerst vennootschapsbelasting betaald moet worden. Het maximaleren van de winst na belastingheffing als alternatief is even onzinnig: dit kan leiden tot onnodig oppotten. Welke regel je ook stelt, doordat de winstbepaling over het algemeen redelijk manipuleerbaar is, zelfs binnen fiscale kaders, je krijgt er geen bestendige gedragslijn door.

Het opnemen van een verslagleggingsplicht op de maatschappelijke resultaten is een mooi idee, maar is een loze bepaling zonder verdere vormvereisten of handhaving hierop.

De punten 16 t/m 21 zijn een mooi voorbeeld van de consequenties van steeds gedetailleerdere wetgeven. Door instelling van de BVM moet opeens ook dit allemaal geregeld worden. De vraag is dus wat de baten van deze wetgeving zijn, willen we daarvoor ons burgerlijk wetboek nog verder verlengen.

De beëindiging van de BVM status via de rechtbank is een zwaar middel. En ook het nut van het publiceren in een krant hiervan vraag ik me af. Een wijziging bij de notaris zou mij voldoende lijken, en er ook voor zorgen dat BVM's die die feitelijk niet meer zijn, hun naam ook sneller wijzigen.

Kortom: het instellen van deze nieuwe rechtsvormvariant geeft veel extra werk en complicaties, en de vraag is welk probleem we nu oplossen.

Als alternatief stel ik voor om aan de huidige Code Sociale Ondernemingen certificering een fiscaal voordeel te verbinden. Bijvoorbeeld kijkend naar Spanje, waar coöperaties 10% minder vennootschapsbelasting betalen dan BV's, maar dat ze zelf mogen bepalen aan

welke (erkende) goede doelen zij die 10% uitgeven. Het creëren van een belastingvoordeel, net zoals bij een ANBI, zorgt er ook voor dat er een handhavende instelling is, in dit geval de belastingdienst, die verder kijkt dan naar een paar vormvereisten.

Tot slot wil ik opmerken dat meer genuanceerde doelomschrijvingen, de inspraak voor stakeholders en de beperking van winstuitkering binnen de huidige wetgeving uitstekend geregeld kan worden binnen een coöperatie. Ook is het binnen de coöperatie mogelijk om een apart orgaan in te stellen (een 'Missieraad') die instemming moet geven aan winstuitkeringen of statutenwijzigingen, zonder dat je daarvoor een aparte rechtspersoon hoeft op te richten.